

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
 ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA
 (MINTAKIÁLLITÁS)
 KOLOZSVÁRTT
 GAZDÁK ÁLTAL
 MEGTEKINTHETŐ A SÉTATÉRI KIÁLLITÁSI
 HELYSÉGEKBEN.
 SZEPTEMBER 1-TŐL KEZDVE:
 PETÓFI-UTCZA 7. SZ. ALATT.

Szivattyúk MÉRLEGEK,

minden neme házi és nyilvános czélokra a mezőgazdaság-, építkezés- és iparnál.

legújabb javított rendszerű fűzős, százas és hőmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Szivattyu s gépgyártási beteti társaság.

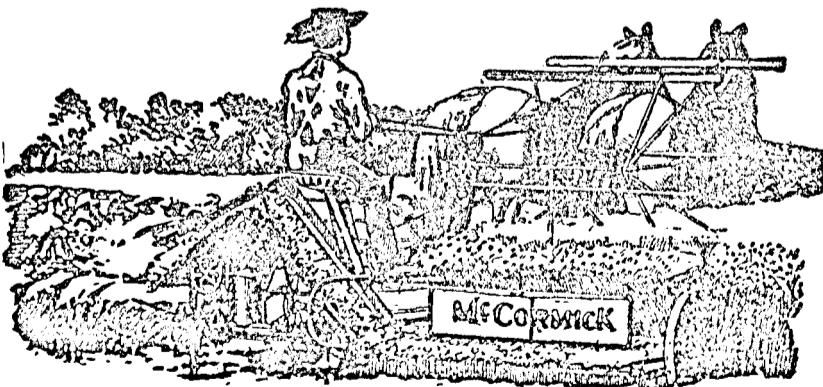
Embermérlegek, mérlegek házihasználatra. 875.

W. Garvens, Wien, I., Schvarzenbergstrasse 6. || Árjegyzék ingyen és bérmentve. || I., Wallfischgasse 14. . . .

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX

PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
 Fűkaszalógép,
 Készűrűkészülék,

„Daisy“ marokrakó aratógép,
 Szénagyűjtő gereblye és
 Kéveköti fonál. (859.)

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalék-részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
 igazgató.

Évi termelés
 362,000 gép.

BUDAPEST,
 V. ker., Váci-ut 30 sz.

Gyümölcs és szőlő sajtók, (898.)

„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a LEGMAGASABB MUNKAKÉPESÉG GARANTÁLVA, a munka képesség 20%-al nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók

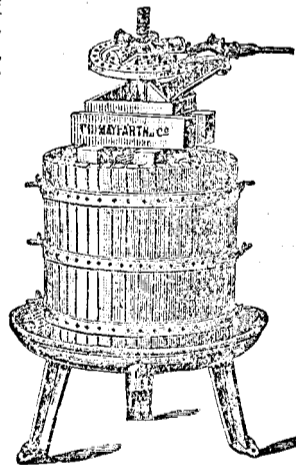
különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szőlő és gyümölcs

ZÚZÓK

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek fekvően és kocsira szerelve.

Lé-sajtók és a gyümölcslé készítésére szolgáló bogyóőrölők. Aszaló készülékek gyümölcs és fűzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonia“ permetező, hordozhatóan és kocsira szerelve a szőlők permetezésére, a szegencs és tormács, valamint a vértetű kiirtására, szőlő ekék gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

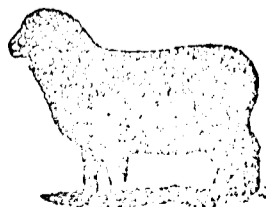
gazdasági gépgyárai vasöntödéje és gőzhámora által

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 490 arany, ezüst és bronz éremmel.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszontárúsítók kívántanak.

16 métermázsa

raczka

gyapju

jutányosan
 eladó.

Czim a kiadóban.

(1002.)

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda: Budapest, V., Bathory-utca 4.

Syár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 500 első díj!!!

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(546.)

Árverezési hirdetmény.

A háromszékmegyei gazdák szövetkezete felszámolás alatt álló czég 1902. october hó 9-én d. e. 9 órakor Sepsi-Szent-Györgyön a háromszéki takarékpénztár tanácstermében tartandó nyilvános árverésen eladja a tulajdonát képező sepsiszentgyörgyi 22. sz. tjkvben foglalt

1. 826, 827. hrszámú, a Csiki-utcában Kelemen Lajos és Boér Istvánné szomszédságában levő Nagy Károly-féle beltelkét, a rajta levő szilárd anyagból épült földszintes két lakosztályu ház és melléképületekkel együtt 24.000 korona kikiáltási ár mellett.

2. 1599. hrsz. a. 3 hold első osztályu szántót, 1200 korona kikiáltási ár mellett.

3. 1719, 1720, 1721, 1722, 1723, 1724, 1725, 1726 hrsz. 6 hold 1288 öl területű rétet 3500 korona kikiáltási ár mellett.

4. A sepsi-szentgyörgyi 420 sztjkvben és 1208 sztjkvben 2314, 2315, 2316/2, 2316/3 és 2724 hrszám alatt felvett 97 hold 524 öl területű tagot 24.000 korona kikiáltási ár mellett.

II.

Árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 5%-át készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban árverező bizottság kezéhez léteni.

III.

Vásárló köteles az árverés napjától számított 6% kamatokkal a vételár 15%-át az árverés napjától számított 15 nap alatt, a hátralékot 1903. január hó 9-ig eladó pénztárában megfizetni.

IV.

Vásárló a vételár lefizetése napján a vásár tárgyának tényleges birtokába lépik s a tehermentes tulajdonjog bekebelezésére alkalmas szerződést kap. Addig is az árverés napjától esedékes jövedelmek eladó által az ő javára szedettek be, s mennyiben a feltételeknek eleget teszen, a bánatpénzzel együtt a vételárba betudatnak.

V.

Ha vásárló feltételeknek eleget nem teszen, bánatpénzét elveszít s e mellett kárára és veszélyére új árverés fog kikiáltatni, melyen mint ajánlattevő részt nem vehet.

VI.

Ezen árverésen az ingatlanok kikiáltási áron alól eladatni nem fognak.

VII.

Az adók és más a vásártárgya után járó közterhek a jogügylet illetéke vásárlót terhelik. És a vásártárgyára fennálló bérleti viszonyt átvenni köteles.

Sepsi-Szent-Görgy, 1902. augusztus hó 5-én.

(916.)

A felszámolással megbízott igazgatóság.

MIKROSOL

a legjobb és leghathatósabb szer
fagomba, falmállás, nyálka
és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség
és dohos levegő ellen.

Szagtalan, nem maró, nem fest.

Uradalnok, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak körében a
legjobban bevált. — Kitünő bizonylatok.

(889. II.)

Egyedüli gyárosai: Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC U. 11. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Székely kongresszus	429
A komlótermés kilátásai hazánkban és a külföldön. r.-s.	430
Veteménymagvak termesztése. <i>Kodolányi Árpád.</i>	430
Hogyan gazdálkodjunk? <i>B. K.</i>	431
Daganatok a szarvasmarha állkapcsán és a sárgagomba betegség. <i>Sz.</i>	432
A bor illata. <i>K-a.</i>	432
Oroszország közgazdasági törekvéseiről. <i>Szinnyei-Merse István.</i>	433
Kisebb szakközlemények.	433
Vegyes közlemények	434
Hirdetések.	

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és királyi udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

VI., Andrásy-út 23. szám.

Ajánl: luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, biborheremagot, pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönyt, szöszös bükkönyt (*Vicia villosa*), továbbá raphiaháncsot és rézgaliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben biborherét és tavaszi repcét.

Székely kongresszus.

A magyar társadalom kezd mély almból ébredni. Az utóbbi évtizedek rossz viszonyai, súlyos terhei ránehezettek melére, mint a lidércnyomás s a társadalom nyöszörgött, hánykolódott, de fölkelni nem tudott. Pedig csak föl kell teljesen ébrednie és mindjárt elszállnak a rémképek, elmúlik a fojtó irtózat. Mert a társadalom öntudata, alkotó akarata az a motorikus erő, mely az állam eszközeit a kívánt mozgásba hozza. A társadalomnak csak akarnia kell, és az állam készségesen fogja a hasznos munkához szükséges eszközöket rendelkezésére bocsájtania. Maga a társadalom az állam segélye nélkül alig felelhetne meg nagy hivatásának; az állam a társadalom közreműködése nélkül semmiesetre sem.

A székely nép érdekében az állam tette meg az első nagyjelentőségű lépést *Sándor* Jánosnak a köztisztviselői állás főispánnak kormánybiztossá való kinevezése által. Ez a kinevezés s a hozzáfűzött remények sarkalták a társadalmat arra, hogy most már tömörítse össze azokat, a kik a négy székely vármegye sorsával foglalkozni akarnak.

Ennek a társadalmi ébredésnek egyik külső megnyilvánulása az a kongresszus is, melyet ez év *augusztus havának 28. 29. és 30. napjain fognak Tusnádon* tartani, mely öt osztályban fog a székelység ügyéről tanácskozni. A kongresszus részletes terveze a következő:

I. Őstermelési szakosztály.

(Előkészítette: a Székely-Egyesület.)

TÁRGYAK:

A) *Mezőgazdaság.* 1. A marhatenyésztés fejlesztése, kapcsolatban az erdei legelő jobb kihasználásával. Tejgazdaságok létesítése megfelelő előfeltételek mellett. Baromfitenyésztés és tojásértékesítő szövetkezetek. Előadó: *Szilassy Zoltán*, az OMGE. szerkesztő-titkárja (Budapest).

2. Juhtenyésztés, sajt-, turókészítés és értékesítés. Előadó: *Barabás Béla*, gazdasági intéző (Csikszereda).

3. Kereskedelmi növények termesztése. Len és kender. Lentermesztési kísérleti telep felállítása; kenderáztatók létesítése. Előadó: *Füredi Lajos*, vándorszaktanár (Kassa).

4. Gyümölcsstermelés. Faiskolák létesítése. Aszaló- és konzervgyárak. Előadó: *Gáspár Antal*, földbirtokos (Marosvásárhely).

B) *Erdészet.* A legelőerdők és a legeltetés céljaira okszerűen kihasználható erdőterületek

kérdése. Előadó: *Gyöngyössy Béla*, kir. erdőfelügyelő (Kolozsvár).

C) *Bányászat.* A bányászati termények kihasználása. Új bányatörvény. Előadó: *Andreics János*, bányamérnök (Petrozsény).

II. Ipari, kereskedelmi, munkásügyi, értékesítési és közlekedési szakosztály.

(Előkészítette: a Marosvásárhelyi Keresk. és Iparkamara.)

TÁRGYAK:

A) *Gyári ipar.* 1. Faipar. Előadó: *Siklody István*, faipari szaktanár (Brassó).

2. Szövőipar. Előadó: *Sz. Szakáts Péter*, iparkamarai titkár (Marosvásárhely).

3. Kőipar. Előadó: *Spaller József*, kő- és agyagipari szaktanár (Székely-Udvarhely).

4. Agyag- és üvegipar. Előadó: *Örley János*, m. kir. iparfelügyelő (Budapest).

5. Vas- és fémipar. Előadó: *Solt Adolf*, m. kir. iparfelügyelő (Marosvásárhely).

6. Bőripar. Előadó: *Stodola József*, bőripari miniszteri megbízott (Liptó-Szent-Miklós).

7. Szesz-, sör- és szódagyártás. Előadó: *Bürger Albert*, gyáros (Marosvásárhely).

B) *Kézműipar.* 8. Ipari és kereskedelmi képzés és munkaközvetítés. Előadó: *Fekete Jakab*, áll. fa- és fémipari iskolai igazgató (Marosvásárhely).

9. Ipari hitel- és termelő-szövetkezetek, közműhelyek és árucarnokok. Előadó: *Horváth János dr.*, az országos központi hitelszövetkezet ipari osztályának főnöke (Budapest).

C) 10. *Házipar.* Előadó: *László Gyula*, iparkamarai másodtitkár (Marosvásárhely).

D) *Kereskedelem.* 11. Magkereskedés. Előadó: *Schwarz Zsigmond*, terménykereskedő (Marosvásárhely).

12. Ásványvíz-kereskedés. Előadó: *Köllő János*, fürdőigazgató (Gyergyó-Borszék).

E) *Közlekedés.* 13. Vasutak. Előadó: *Molnár József*, orsz. képviselő (Csik-Szereda).

14. Közutak. Előadó: *Incze Kálmán*, műszaki tanácsos (Marosvásárhely).

15. Vízutak. Előadó: *Urmánczy János*, gyáros (O. Toplica).

III. Birtokpolitikai, adó- és hitelügyi szakosztály.

(Előkészítette: az OMGE.)

TÁRGYAK:

1. A birtok szétforgácsolódása és örökösödési törvényeink. Paraszt-hitbizományok. Otthonmentesítő törvény. Előadó: dr. *Sebess Dénes*, orsz. képviselő.

2. Telepítés. Előadó: *Máthé József*, a Székely-Társaság titkárja (Marosvásárhely).

3. Tagosítás gyors és olcsó keresztülvitele. Telekkönyvek helyesbítése. Előadó: *Intze István*, tagosító mérnök (Kézdi-Vásárhely).

4. Arányosítás. Előadó: dr. *Bánffy Zsigmond*, ügyvéd (Kézdi-Vásárhely).

5. Végrehajtási törvény módosítása. Uzsora-törvény szigorítása. Előadó: dr. *Sárkány Miklós*, ügyvéd (Marosvásárhely).

Terményértékesítésnél ne mulassza el egyetlen gazda sem a

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE“

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

532. II.

ajánlatát bekérni. — 1 kgrnyi minta beküldése esetén, az elérhető ár felől postafordultával tájékozás szerezhető, kívánatra sürgöny útján is. —

6. Adóügyek, községek gazdálkodása, pótdadók korlátozása, fogyasztási adók csökkentése. Előadó: dr. gróf *Bánffy* Miklós, orsz. képviselő.

7. Székely földhitelintézet felállítás. Előadó: dr. *Hegedüs* Loránt, orsz. képviselő.

8. Hitelszövetkezetek szervezése. Előadó: *Seidl* Ambrus, min. tanácsos, az Orsz. Központi Hitelszövetkezet igazgatója.

9. Takarékpénztárak reformja. Előadó: dr. *Bedő* Sándor ügyvéd (Marosvásárhely).

IV. Közművelődési és közegészségügyi szakosztály.

(Előkészítette: az E. M. K. E.)

TÁRGYAK:

A) *Általános jellemzés és következtetések.*

1. A székelység története és intézményei. Előadó: dr. *Szádeczky* Lajos, egyetemi tanár (Kolozsvár).

2. A székelynép szociológiai és néprajzi szempontból. Előadó: *Kozma* Fereoc, kir. tanfelügyelő (Kolozsvár).

3. A Székelyföld fajnépsége. Előadó: *Balogh* Pál, író (Budapest).

B) *Valláserkölcsei élet és teendői.* 4. Róm. kath. egyház. figyelemmel a gör. kath. székelyekre is. Előadó: *Pál* István, apátkanonok, r. kath. státus (Kolozsvár).

5. Ev. ref. egyház. Előadó: *Nagy* Károly, ref. teol. tanár (Kolozsvár).

6. Ág. ev. egyház. Előadó: *Maszyik* Gyula, ág. ev. hitv. h. főesperes (Hosszúfalu-Alszeg).

7. Unitárius egyház. Előadó: dr. *Boros* György, unit. teol. dékán (Kolozsvár).

C) *Közoktatásügy.* 8. Magasabb közoktatás. Előadó: *Fancsó* Benedek, áll. főgymn. tanár (Budapest).

9. Katonai szakoktatás. Előadó: ifj. *Gödri* Ferenc, polgármester (Sepsi-Szent-György).

10. Iparos- és kereskedő tanonciskolák. Előadó: *Székely* János, áll. isk. igazgató (Kézdi-Vásárhely).

11. Elemi népiskolák és óvodák. Előadó: *Deák* Lajos, kir. tanfelügyelő (Maros-Vásárhely).

12. Tanító- és tanítóképző intézetek. Előadó: *Borbély* Sámuel, áll. tanítóképzési igazgató (Székely-Keresztur).

13. Felső nép- és polgári iskolák. Előadó: *Lakatos* Mihály, áll. felső népiskolai tanár (Csik-Szereda).

14. Gazdasági ismétlőiskolák. Előadó: *Kovács* Dániel, áll. polg. isk. tanár (Torda).

15. Közművelődési segédintézmények. Előadó: dr. *Csernátoni* Gyula, kir. tanfelügyelő (Beszterce).

16. Emberbaráti intézmények. Előadó: *Sipos* Samu, árvaházi igazgató (Sepsi-Szent-György).

D) 17. *Közegészségügy* Előadó: dr. *Nagy* Sándor, járási orvos (Sepsi-Szent-György).

18. Székely cselédképzés és cselédoktatás. Előadó: *Koos* Ferenc, nyug. kir. tanfelügyelő (Brassó).

V. Kivándorlási és fürdőügyi osztály.

(Előkészítette: a marosvásárhelyi Székely-Társaság.)

TÁRGYAK:

1. A székely kivándorlás és annak törvényes szabályozása. Előadó: *László* Gyula, iparkamarai titkár (Maros-vásárhely).

2. A romániai magyarok helyzetének javítása. Előadó: *Barabás* Endre, polg. isk. tanár (Székely-Keresztur).

3. Turisztika fejlesztése. Előadó: *Máthé* József.

4. Fürdők fejlesztése. Előadó: dr. *Hankó* Vilmos, tanár (Budapest).

5. Társadalmi szervezetek létesítése és foglalkoztatása. Előadó: *Papp* Sándor.

Sok, talán túlságosan is sok tárgy van ebben a tervezetben főlhalmozva; de sok, bizony túlságosan sok baja van is a székelységnek. Szeretnők, ha így is jutna elég idő minden fontosabb tárgynak alapos megvitatására és reméljük, hogy a határozatokban *komoly, gyakorlati és kivethető munkatervet* kapunk majd a székelyek nehéz kérdésének megoldásához. Ha ezt tartja szem előtt a kongresszus, hasznos munkát fog végezni. Ha eltér ettől, kárba vész az az idő, amit az igazi munkásságtól elvont tanácskozásaival.

Mindenesetre az egész erdélyi társadalom teljes figyelmére méltó az a mozgalom, melynek hazarészünkben Tusnádon kívánjuk, hogy eredményes, szép napja legyen.

A komlótermés kilátásai hazánkban és a külföldön.

Legközelebb jelentéseket Háromszékből kaptunk, a hol a komló már tetőt ért. a korai virít, a kései igen szépen bimbózik. A medardusi 6 hét annyiban volt káros, hogy míg bár az inda vigan küszött fel a karó tetőjéig, elfelejtett levéltömeget produkálni, s utóbb bár elég mellékajtás fejlődött, azok kurták maradtak. Szerencsére július közepétől az igazi napos nyár állott be, harmatos reggelekkel, s így a kurta hajtásokon is sürű a virrágzás, úgy hogy ma e vidéken a kertek 70%-án jó közepes, 20%-án közepes s 10%-án gyenge termést várnak általában *fiatom minőségben*, mert a tobozok aprók, de tömörtek maradnak, kellő liszttartalommal. — Szép az ilyen, al-dobolyi és borosnyai komlós. — *Segesvártól Székely-Kereszturig* szintén közepesen áll a komló, bár nem oly üde, mint az Olt völgyén. — A korai maholnap készen van, sőt szedik is hézagos fürtjeit, a kései bőven virít. Kisebb, rosszul ápolt kertekben fellépett a korompenész s a komlólevél-tetű is. E vidéken is közepes termést vártak, de a hogy e sorokat írjuk, *csendes, meleg eső* zuhog alá — úgy látszik országos! — s ez éppen kellett, mert már sárgulni kezdett az alsó levélzet. Így aztán a régiebb kertekben, vagy gyengébb földekben kat. holdankint 350—400 kgr., a jobb, erősebb kertekben 500—600 kgr. termést remélnek e két vidéken. A nyári komlót — kivált a Dunántulon s Alföldön — erősen szedik elég jó minőségben.

Hogy állunk *az értékesítéssel?* biztosat alig lehet mondani. Ármányos csehek titkos utazgatásairól már hallottunk; nem jelentéktelen, hogy saazi és nürnbergi czehek az idén szokatlanul bővebben üditják közénk informáló körleveleiket. Egy dunántuli uradalom 10 holdas komlótermését már megvette egy cseh, kilóját 2 koronáért; egy másik uradalom szintén eladta nagy termésű komlóját: az ár nem tudatik! Ezek után az a reményünk, hogy a magyar komlóra az idén is *szüksége* lesz a világpiacon. S ha

a *korai üzlet* erősen fejlődik, ott némi szerepünk is lesz ca. 500 q. korai faj termésünkkel, mert bár a mi kertjeink is késtek az idén, mégis 2 héttel hamarabb a piacon lehetünk: hacsak az iménti esők nem hátráltatják a korai komló szedését és szárítását.

Hogy miként alakul a világ piaca, nincs módunkban prófétáskodni: de hazai komlónk *hazai fogyasztása* és ennek garantiái mégis érdekelnék, mert azokért éveken át küzdöttünk, így: 1. fenséges „Kőbánya“ valjon észre vesz-e bennünket az idén? 2. Hát a vidéki sörgyárak vesznek-e már az idén magyar komlót? Miután a kolozsvári anketten s sajtójukban elismerték a magyar komló használhatóságát! 3. Ad-e hát a M. Á. V. vonalain a hazai komló-szállítványoknak darabgyorsáru szállítási kedvezményt? Mint azt a komlószövetkezet egy szép felterjesztésében kérte. 4. Mikor épül fel valahára Segesvárt a komlós-csarnok? Mert enélkül nem erősödik meg a segesvári komlótársaság! 5. Tanulmányozza-e az országos hitelszövetkezet központja azt a kérdést: miként lehetne a komlótermelő és a sörgyáros között a komló közvetítést végezni?

Csehországban bár az első fejlődés megvolt, mégis a nyáreleji hideg esős időjárás révén *egyenetlen fejlődésű* lett a komló, sőt hegyesebb vidéken a karó $\frac{1}{4}$ -de még látszik. Még legszebb *Saaz* vidékén, de a mellékajtások kurták; *Auseha* vidékén pedig a levél-tetű lépett fel. Ha némi csendes esővel egyes meleg napok jönnek, úgy jó közep-termést várnak, vagyis a tavalyi terméshez képest az idén 30—40% al kevesebb termés lesz. *Galiciában* eléggé fejlődött, a korai virít is, de az utolsó héten esős idő állott be, hideg éjjelekkel, s így megiehető sok penész betegség lépett fel, tehát a remény-ségek megcsappantak. Itt *elővételben az új termés 56 kgrjéért 70—90 koronát ígérnek!* *Stájerországban* a korai szedése megindult, sőt egy 10 fontos posta-zsák formájában az első komlot már elküldték Nürnbergbe. Biztos közepes termést remélnek. *Bajorországban* az idén egészségesebb a komló, mint tavaly s így jó idő mellett közepes s azon felül, egészséges termést várnak. Most ott hiányzik az eső. *A Rajna vidékén s Dél-Németországban* egészséges a növény, de kevés hajtás fejlődött. *Poroszországban* az éjjeli hidegek s penész-bajok révén közepes aluli termést remélnek, s szinte két héttel késik az idén a viritás *Franciaország s Belgiumban* most változó volt az időjárás, így a kertek $\frac{1}{4}$ -de jó, $\frac{2}{4}$ -de közepes s $\frac{1}{4}$ -de rosszul áll. Rossz hírek jönnek *Angliából* sőt *Észak Amerikából* is, a hol az állandó hideg idők, folytonos esők a komló fejlődését hátráltatták, sőt a penész s férgek pusztítóan léptek fel: a nap pedig csak nem akar kisütni.

r.—s.

Veteménymagvak termesztése.

Irta: *Kodolányi Árpád* főkertész.

(Befejező közlemény.)

A magtermés céljából kiültetett növényeket épp úgy, sőt még azt mondhatjuk, nagyobb figyelemmel kell gondozni, mint a közönséges használatra termelt zöldségeket, gyomlálás, kapálásra szintén főfigyelem fordí-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétet elnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

tandó, nem különben arra is, hogy az emelkedő virágszárak felköttesenek.

A virágzás és magzásnak induló példányokat, ha száraz idő lenne, öntözzük, a káros rovarok ellen védekezünk. Különös gondot kell fordítani arra is, nehogy a különféle fajok összecszereltesenek. A magtermelésnél a következő vezéreket kell szemelőtt tartani:

1. Tökéletes magról várhatunk tökéletes termést és csak az egészséges és élettelen palánta ad tökéletes magot.

2. Minél inkább összpontosítjuk az élet-erőt a virágokba, annál tökéletesebb magtermésre számíthatunk.

3. Főlöles sarjak, hajtások és virágok számeletti eltávolítását a főmagzott szár becsipkedése eszközli s ez a magnak a fejlődését segíti elő.

4. A vezérágak tökéletesebb magot adnak, mint az oldal és mellékajtások.

5. A legtökéletesebb magvak, a becő, közepén, az ernyős viráguagnál magvirág területén, a kabakfélekénél t. i. a dinnye, ugorkatöknél a tőhöz legközelebb eső gyümölcs közepén vannak.

6. A legelsőben érő magvak után korai, a legkésőbbben érettek után késői változványra tehetünk szert.

7. Fajtiszta magot csak szigorú belfajzás és elkülönített termelés által leszünk képesek előállítani.

Nagy mértékben elősegíti a magvak tökélesedését és az érését az, ha a később fejlődő virágok egy részét általában és a fejletlen oldalajtásokat a szárról eltávolítjuk, hogy ez által a korábban már elvirágozott részek több tápanyagot kapjanak és hogy a magvak szebben fejlődjenek, hamarabb és jobban érjenek meg. Ha a magszárát így csonkítjuk meg, kevesebb lesz ugyan a mag, de az sokkal szebb és tökéletesebb lesz. Ha ezen eljárást több éven át folytatjuk és rendszeresen végezzük, ezáltal nagyon szép eredményeket érhetünk el. Némely zöldségfélekénél, hogy korai érésű változatu növényeket nyerhessünk, elérhetjük akként, ha pár éven keresztül, a legkorábban érő magvakat szedjük meg és a nyert magból vetünk újból, ami által különösen a borsó, bab, tengerinél 4—5 év múlva 1—2 héttel korábbi érésű változatokat nyerhetünk.

A veteménymagvak némelyike egyszerre, de többnyire ugyanazon száron előbb vagy utóbb érik meg.

A magvak szedésénél a mennyire lehetséges, oda törekedjünk, hogy azokat teljes érésükben szedjük le, mert a rosszul érett magvak összeráncosodnak és kiszáradva csirázási képességük gyenge lesz.

Némely zöldségmagnál, melynél az érés egyszerre következik be, mint például a salátánál, a szárat egyszerre kell levágni, míg egyebütt, hol az érés csak egyenlőtlenül megy lassankint, csakis érés szerint vágjuk le.

Ha a mag közel áll az éréshez, akkor nem kell bevárni azon időt, míg az egészen kiszáradt, mert különben a tokok és hüvelyek felpattannak és a mag elszóródik. Ennélfogva midőn a növény a harmat vagy esőtől megszáradt, levágjuk és akkor az összekötve, csomókban hosszú ideig megtartja csirázóképességét, sőt a tokban vagy hüvelyben lassankint után érik, s úgy a magvak kiszedése is könnyen eszközölhető. A szár és becők

megérése melegebb időben könnyen történik, néha azonban ez nagyon lassan, nem egyszerre megy, azért tanácsos ezeket deszkán vagy papírosan kiterítve szárítani.

A kicsévelt vagy nagyjából kitakarított magvakat a magszárító helyen vékonyan elteregtetve szárítjuk, többször forgatjuk, nehogy dohos szagot kapjon. Az elraktározásnál nagy gondot fordítsunk arra, hogy a különböző magvak egymástól jól elkülönítve legyenek, az apróbb magvakat közönséges csomagoló papíros dobozokba rakjuk, nagyobb magvak alá papírost használunk.

A tisztogatáshoz különféle alaku sodrony, fa vagy lószőr fonatu szita, rosta, vagy gép szükséges. A tisztítást szelelő rostának híjjával szeleléssel pótolhatjuk, azonban ezt csak nagy szemű magvaknál tehetjük.

Nagyon célszerű magtakarító gépnek bizonyult nálunk a Khüne-féle Triumph szelelő-rosta, a melyen nemcsak gabonaféléket, hanem egyéb magvakat gyorsan és jól lehet kitisztítani.

A tisztítás után nyáron át még egy-két napig, ősszel vagy télen pedig több napig papírra, ponyvára kell még kitergetni, olykor megforgatni a magvakat, különös gonddal tegyük ezt az olajos magvaknál, minő a káposztafélek magja, melyek ha nincsenek kiizadva, megavasodnak és csirázóképességüket könnyen elveszítik.

Bárhol és bármiként rakjuk is el azonban a magvakat, folytonosan gondozni kell, át kell vizsgálni időnkint, hogy a felhatalmazott mag nehogy megfűledjen, vagy esetleg megpenészedjen. A padláson tartott magvakhoz az egerek könnyen hozzáférkeznek, különösen óvni kell ezektől a saláta-, répa-, dinnye-, ugorka- és tökmagot.

Megemlítem továbbá a csirázóképesség tartósságát is. Minden mag csirázó képessége csak bizonyos ideig tart, azaz a magvak rövidebb vagy hosszabb időn belül elveszítik csirázóképességüket, a mi főképp a mag jóságától, tökéletes vagy tökéletlen fejlődésétől függ.

A tökéletesség egyrészt a gondos munkálás, másrészt az időjárás eredménye, a borus, esős nyár silány magtermést hoz, nemcsak mennyiség, de minőség tekintetében is, kivált a nyár utójának van erre befolyása.

A csirázóképesség tartóssága nagyrészt függ a magvak helyes eltartásától is, t. i. azon helyiség, melyben a magvakat tartják, legyen tökéletesen száraz, de nem túlmeleg, a száraz mag az alvó organizmushoz hasonlít, a melynek, mint azt kísérletekkel igazolták, a nagy hideg sem árt, de a mint a csira életre ébredt, a szárazság épen úgy árt neki, mint a nagyfokú hideg. A ki a mag csirázóképességét óvni akarja, zárja edénybe, vagy zsákokba, melyekhez a légköri nedvesség nem könnyen férközik és tartsa száraz, de fűtetlen helyen.

Most megemlítem néhány fontosabb veteménymag csirázás idejét és a csirázóképesség tartamát.

	Kikelés ideje	Csirázóképesség
Asztali tengeri	10—12 nap	2—3 év
Bab	8—10 "	3—4 "
Borsó	6—8 "	4—5 "
Czéklarépa	10—12 "	3—4 "
Dinnye	6—8 "	6—10 "
Káposzta	4—5 "	4—5 "

	Kikelés ideje	Csirázóképesség
Tök	6—8 nap	6—8 év
Karaláb	4—5 "	4—5 "
Murokrépa	20—30 "	1—2 "
Kelkáposzta	4—5 "	4—5 "
Paradicsom	4—5 "	4—6 "
Póréhagyma	6—7 "	2—3 "
Petrezselyem	20—30 "	2—3 "
Paszternák	20—24 "	1—2 "
Retek	6—7 "	4—5 "
Saláta	3—4 "	3—4 "
Sóska	14—16 "	2—3 "
Ugorka	6—8 "	6—8 "
Vöröshagyma	8—10 "	2—3 "
Karfiol	5—6 "	4—5 "
Zeller	15—20 "	1—2 "

Ezen adatok gyakorlati megfigyelésen alapulnak, azonban csakis hozzávetőleges tájékoztatást nyújtanak, mert a mag fejlettségi állapota, viztartalma, kora, a mageltartás helye, nemkülönben a talaj és légkör nedvessége és melegsége és egyéb tényező, lényegesen módosítanak az adatokon.

Hogyan gazdálkodjunk ?

Erre az volna a rövid felelet: hogy minél kevesebb kiadással minél többet produkáljunk. Igaz ugyan, hogy ez volna édes mindnyájunknak a kívánsága, de a mai válságos viszonyokkal nem vihető keresztül s éppen ezért kell a gazdának oda törekedni, hogy az a mai viszonyoknak megfelelő legyen s igyekezzék oly növényeket termelni, melyek a klíma és helyi viszonyoknak is megfelelnek.

Legyen a gazdának rendes vetésforgója, hogy ne kapkodjon, ha jön a vetés ideje: hogy mit hova vessen.

Sajnos, hogy a középbirtokon még most is létezik oly gazdálkodási rendszer, hogy a vetés előtt még 2—3 nappal nem tudja, hova mit vet, legfennebb ha ugarral gazdálkodik, hát azt tudja, hogy abba buza vagy rozs jön vetve.

Ha eljött a vetés ideje, akkor meg kapkodnak — vetem ide, vetem oda, ott talán jobban sikerül s az eredmény: gyomos gabona s a csépléskor van panasz, hogy újból gyenge a gabona.

De hát édes jó Istenem, hogy várjunk tiszta gabonát meg jó termést, ha földünket nem készítjük el kellő időben!

Ha megvan a forgója, akkor alkalmazza magát ahoz, a vetésforgó pedig ne az íróasztal fiókjában, vagy a tárcájában legyen eltemetve, s künn a természetben pedig egészen fordítva legyen a vetés. Miután a vetésforgót rendszeren a gazda maga szokta elkészíteni, hát abba vegyen fel olyan növényeket, melyek az ottani éghajlatnak leginkább megfelelnek s melyeket a helyi viszonyok közt meg is tud munkáltatni és értékesíteni is tud. Miért természetesen pl. cukorrépat, burgonyát az a gazda, a kinek vidékén kellő munkáskéz nincs s a gépeket különböző okok miatt nem veheti igénybe? Vagy talán az kecsegteti, hogy a cukorrépa ad 200, a burgonya meg 120 métermázsát k. holdankint? Ad ám, ha rendes időben meg tudjuk munkáltatni, ellenkező esetben azonban kétszeres kárunk van, mert először is abban az évben a földünk nem adott jóformán semmit, másodszor pedig, a mit az első kapálásra ráköltöttünk, még az se fordul meg, kü-

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: esontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

lönösen a cukorrépánál s a mi fő, ezek a mivelletlen táblák úgy elgyomosodnak, hogy aztán alig tudja a gazda éveken keresztül kiirtani. S a burgonya után jó a rozs vetve, a répa után árpa vagy zab s milyen szépen sárgálnak az ilyen vetések! Mert rendszeren ha kapálatlan maradt is, hát vagy legelőnek használják, vagy lekaszálják, mindkét esetben akkor, midőn már a gyommagvak is teljesen megértek, mert előbb nem juthatnak be a legeltetésre az állatok, mert ilyen közbeeső táblán bajos az őrzés, no meg az 1—2 öles dűlő úton a behajtás is nehéz, a lekaszálása pedig elmarad, mert van egyéb dolog elég. S ezzel a gazda maga előtt kimentette magát. Hanem ha ilyen földbe vetett gabonája nem sikerül, előli a gyom, akkor meg azt mondja, hogy „tudja a jó Isten, hogy miért nem sikerült újból a vetés, pedig milyen jó földbe vettem, még meg is volt mélyítve.”

Azért az olyan vidéken, hol napszámihiány van, a fejlődésük alatt sok munkát igénylő növényeket ne természetesen nagyban a gazda, vagy ha már természetesen, akkor meg ne sajnáljon hónapos cselédet tartani. Az igaz, hogy ez drágább, mint a hogy a napszám szokott járni, de legalább nincs kitéve a bizonytalannak, hogy mivelletlen marad a terménye. Vagy pedig vessen annyit, a mennyire idejében kap elegendő napszámot a műveléshez. Ne az legyen a gazdának főelve, hogy egyik-másikból sokat vessen, csak azért, hogy eldicsekedhessék vele, hogy neki mennyi van vetve éppen az olyan növényből, a melynek hozama kétes, illetve a művelése bajos.

Ha megvan a vetéscsont s ahhoz is tartjuk magunkat, akkor tudjuk, hogy melyik táblába mi jön vetve s most már a földelő, hogy ezeket a táblákat jól megműveljük. Ne az legyen a fő, hogy egy 2-ös fogat egy nap 1 k. holdat szántson le, hanem szántson $\frac{3}{4}$ holdat — de jól s ha a földet jól megműveltük a rendes időben s a vetést is idejében elvégeztük s tiszta és csiraképes magot vetettünk, akkor remélhetünk jó termést s bizony vannak, kik azt hiszik, hogy ezzel már megtették mindent s a többi a jó Istenre bizzák, legfellebb még azt tartják szükségesnek hozzátenni: „jó Istenem segélj meg s adj 8—10 mmázsa termést. Ámen” s aztán feléje se megy a vetésnek májusig.

Pedig van még elég tenni való a vetés után: Kikelés után meg kell ügyelni a vetéseket, hogy nem foltosak-e? s idejében pótoljuk ki a hézagokat, esőzések után pedig megnézni, hogy víz nem áll-e a vetésen, azokat levezetni, ha nagy hó van a vetésen s attól lehet tartani, hogy a vetés kipállik — v. megfullad — a marhákat rá kell hajtani a vetésekre, hogy tapodják s így a levegőt hozzáférhetővé tegyék a vetésekre. Tavasszal pedig ügyeljük meg, hogy a fagy a vetéseket nem huzta-e ki, ha igen, akkor hengereljük meg, ha pedig a talaj kérges v. cserepes, akkor boronáljuk meg. A boronálást pedig, ha csak tehetjük, ne hagyjuk el, mert ezzel a gyomot is irtjuk, de meg a növények bokrosodnak s jobban fejlődnek.

Ha látjuk, hogy vetésünk nagyon buján fejlődik s félni lehet, hogy megdül, úgy a hegyit kaszáltassuk le körülbelül 10 cm. nyire, miáltal fejlődésébe visszavetődik, vagy hengereljük meg, mikor szárba indult s ha mindezeket a munkákat kellő időben elvégezzük, akkor remélhetjük a 8—10 mmázsa termést s ha nem üt be, a gazda nem tehet magának szemrehányást.

B. K.

Daganatok a szarvasmarha állkapcsán és a sugárgomba betegség.

Szarvasmarhánál nagyon gyakori jelenség a pófán képződő daganatok, melyek keletkezésük szerint részben jó, részben rossz indulatuak. Jó indulatuak azok a daganatok, melyek dőfés vagy ütés által keletkeztek. Könnyebb zuzódások és sérülések utólagos

gennyedése nagyon gyakoriak, különösen akkor, ha az állatok együttesen elválasztó készülek alkalmazása nélkül esznek.

A takarmányra irigy állatok evés közben a mellettük állókat dőfésekkel igyekeznek leverni ezek a támadások viszont a szarvakkal lesznek elhárítva. Daganatok és kelevények, melyek ilyenkor származtak, rendszeren gennyedésbe mennek át. Ha megértek, kifakadnak, a genny eltávolodik, a gennyüreg begyógyul s a processzus gyors lefolyású. Ezek a daganatok tehát nem okoznak az állatoknak tartósabb kárt.

Csak arra kell ügyelni, hogy a genny kiürülése minél hamarabb történjék. Nem ajánlatos itt a kifakadást a természetre bízni. Ha arra várnak, hogy a genny magától távolodjék el, akkor ez rendszerint a bőr egy darabját is elpusztítja s ez aztán nagyon hátráltatja a teljes gyógyulást, mert az így keletkezett űrnek teljes beforradása lassan és nehezebben megy. A nyílást ugyan lassanként betölti az új szövet, de ez aztán akadálytalanul nőhet majd tovább, mert hiányzik az a bőr, mely növekedését megakadályozná. Ilyenkor azután az új szövet kissé nagyobb, könnyen vérző nyulványban tenghet. Az így keletkezett vadhus ökölnyi, gyermekfejnyi nagyságra is nőhet. Ez pedig már kellemetlen dolog és nem ritkán többszöri műtétet tesz szükségessé. Ha azonban az erő kelést szakértő késsel bevágja, akkor ezek a káros utókövetkezmények nem állnak be. Jó lesz, ha ezt megszívlelik azok a gondtalan tenyésztők, kik egészen a természetre bizzák a gyógyulást.

Ezek a jó indulatu daganatokon kívül, azonban nem ritkán fordulnak elő, szarvasmarhák állkapcsán olyan daganatok és gümők, melyek rossz indulatuak s melyeket gombák okoznak. Ezeket a gombákat a hetvenes években Dr. Harz müncheni tanár vizsgálta meg és írta le. Dr. Harz telepeik sugár alakja miatt, a szarvasmarha sugárgombájának (*Actinomyces bovis*) nevezte el s az általa okozott betegséget sugárgomba betegségnak, *Actinomyces cursis*nak. Kísérletek, melyeket a sugárgombával eszközöltek, minden kétségen kívül bebizonyították, hogy a sugárgombák fertőző hatásuk s a betegség ragadós. Szarvasmarha a sugárgombát valószínűleg a takarmánnyal veszi föl. A gomba a növény egyes részein például a kalász szálkáján tapad. Így Dr. Johne olyan gabona kalászának szálkáján találta őket, melyek egy sertés szájpádlásának nyálkártyáján akadtak meg. A gomba valószínűleg a szájnálkártyájának kis sérülésén hatol be. Ilyen sérülések tudvalevőleg nagyon könnyen keletkeznek, éles és hegyes növényi részek például a tokláz rágásánál. Ha a sugárgomba egyszer behatol a szövetekbe, a sejtek teltengését okozza, mi által idővel kidudorodások, többé-kevésbé lágy daganatok keletkeznek. Ha fölvgjuk a daganatot, belsejében kis sárga csomókat találunk. Ez pedig nem más, mint a sugárgomba telepei. A sugárgomba fejlődése fokozatosan a bőrt, nyálkártyát, sőt magát az állkapocs csontját is megtámadhatja és elroncsolhatja. A roncsolás folyamata annyira erős lehet, hogy az állkapocs csontrészei egymással már alig is függnek össze.

A sugárgomba betegség föllépett már az állkapocson, kívülről először egy egyenetlen, kemény, mozdulatlan daganatot veszünk észre. Később az kifakad, miközben gennyes, nyálkás tömeg távolodik el. A betegség huzamosabb tartama alatt az állkapocs egész a likacsossáig megroncsolódhatik s a zápfogak helyükben meglazulnak.

A betegség által megtámadott állatok az állkapocs kóros állapota következtében a rágásban nagyon akadályozva vannak s így a takarmányfölvétel jelentősen megzavaratik. Az állkapocs ezen kóros elváltozásának gyógyítása az állatorvosoknak is csak akkor sikerül, ha jó korán hivatnak és a sugárgomba-telep a legelőnyösebb, leghozzáférhetőbb helyzetben vannak. Ellenkező esetben

már sem a kés, sem az éles kanál nem sokat használhat. Gyakran szép eredményeket értek el az állatorvosok, jódkáliumnak belső használatával.

Ha nem teszünk semmit ellene, a sugárgomba betegség hónapokig sőt hetekig fönn marad, míg végre az állat elsenyved, tönkremegy. A táplálkozás hiányossága következtében. De a tulajdonosok rendszerint hamarabb levághatják az állatokat. Ha nem határozzuk el magunkat erélyes kezelésre, vagy az operációra, akkor a legjobb az állatokat levágtatni még akkor, mikor még elég jó husban vannak.

Leggyakrabban ez a betegség ott lép föl, a hol a rétek, legelők vízáradásoknak vannak kitéve és megfigyelték azt is, hogy az *actinomyces* föltűnően nedves évjáratokban nagyobb mértékben lép föl, mint szárazokban.

A nedvesség tehát úgy látszik kedvez a sugárgomba terjedésének, rendszerint nem igen nehéz megállapítani azt, hogy sugárgomba megbetegedése, vagy jóindulatu daganattal van-e dolgunk. A jó indulatu daganat, a bőrrel együtt könnyen eltolható, sugárgomba megbetegedésnél azonban a daganat nem tolható el s tapintásnál érezni lehet, hogy az egyenesen a csontból megy ki. St.

A bor illata.

Lényeges különbség van a bor zamataja (aroma) és annak illata (bouquet) között. A bor arómáját a bornak úgy ize, mint szaga alkotják; szükséges ezen két tényező harmonikus összehatása, hogy a bor minősége megfelelő legyen. Különös és jellemző aroma a muskataly aroma, mely egy sajátos illatnak és a megfelelő iznek közös hatásából ered. Ha az iz hiányzik, ez a borszakértőt már eléggé tájékoztatja aziránt, hogy a kérdéses borhoz valószínűleg mesterséges illatanyagot adtak. Ezt ugyanis hozzá lehet adni a borhoz, anélkül azonban, hogy ezáltal egyidejűleg muskataly-izt is nyerje a bor. Ugy van ez az ugynevezett malvazi arómával, stb. is. Ez alapon a némely amerikai borfajnál érezhető ugynevezett rókaizt is (mely nagy mértékben az Izabella szőlőből készült boroknak is tulajdonsága) arómának nevezhetjük, amennyiben illat-és izanyagokból fejlődik.

A bornak illata (bouquet) csak az esetben szép és kellemes, ha a bor vagy csak egy szőlőnemből, vagy pedig oly különféle szőlők vegyületeiből készült, melyeknek illatai egymással összhangban vannak. Eszerint már a bor illatából, illetve ennek tisztaságából és intenzitásától következtethetünk a bor minőségére. Gyakorlott borismerőnek ismernie kell a legfontosabb szőlőfajokból eredő boroknak jellegzetes illatát; ha a bort megszagolja, tudnia kell, hogy Rizling, Tramini, Burgundi, stb. borral van-e dolga.

A bor illatán tett megfigyelésekből megközelítőleg még azt is tudjuk meghatározni, hogy a bor hány éves. Legkönnyebb ez természetesen a fiatal és a nagyon ó boroknál.

A bor illatából megítélhetjük továbbá azt is, hogy a borhoz hozzá adattak-e bizonyos anyagok. Akinék nagy a gyakorlatossága a bor meoizelésében, az a bor illata után meg tudja állapítani a bor szeszes ízét, még pár hónappal a szesz hozzáadása után is, mert a fuzlis olaj, mely még a legfinomabb szeszben is előfordul, nagy befolyással van a bor szagára. Meg kell itt jegyeznünk, hogy oly bornak is lehet szeszsága, melyhez szeszt nem adtak hozzá. Gyakori tünetény ez a 14—15% szesztartalommal bíró délvidéki, erős boroknál.

Ügyes és gyakorlott borismerő, még a használni szokott mazsolaextrakt hozzáadását is meg tudja állapítani, a borral kiöblített pohár szagából. Hasonló módon ráismerhetünk a borhoz adott mesterséges illatanyagokra is, teszem azt a muskatalyillatra, vagy az ibolyagyökér kivonatra, stb.-re. Határozottan meg kell jegyeznünk, hogy ámbár a szaglási és izlési szervek segítségével a bor minőségéről

alkotott ítélet nem tarthat igényt feltétlen helyességre, azért az ilyen ítélet mégis sokszor helyes tájékoztatást nyújt oly esetben, midőn cserben hagy a kémiai tudomány. Kémiai uton például nem tudjuk kimutatni, hogy a borba mazsolakivonat vagy muskatályolaj adatotte, vagy sem; ezen anyagok jelenlétét azonban majdnem abszolút biztossággal megállapíthatják a bor ízéből és szagából. Éppen ezen oknál fogva szükséges, hogy peres ügyekben a kémikns szakvéleményét a részrehajlatlan szakértők által foganatosított izlési próba kiegészítse. K—a.

Oroszország közigazdasági törekvéseiről.

(Szinnyei-Merse István, a m. kir. földmivvelésügyi miniszter szeptemberi szaktudósítójának jelentéséből.)

A súlyos gazdasági helyzet enyhítését és szanalását célzó, s a cár által január 22-én közzétett parancsral egybehívott tanácskozmány, több ülésen át behatóan foglalkozott az eljárási módozat megállapításával és az összefüggő egyéb kérdésekkel.

Hosszas és beható megbeszélés után azon megállapodásra jutottak, hogy az 1894 ik évben hivatalosan megkérdezt helyi hatóságok ujra, már időnyerés céljából sem lesznek megkérdezendők, mert azóta a helyzet különben sem változott lényegesen (amennyiben a válaszok 1898-ban folytak be legnagyobb részben), hanem a bajok feltárására helyi bizottságok fognak szerveztetni.

A jelenlegi tanácskozás tárgyát tulajdonképpen három kérdés képezte. Ugyanis:

1. működésük terjedelmének megállapítása,
2. ennek szervezése, és
3. mely hatóságok vagy közegek kérdeztessenek meg s mily módon?

A határozat eredményét, mely az alábbiakban foglalják, két pontba foglalva, terjesztették a cár jóváhagyása alá.

I. 1. Engedtetsek meg mindazon kérdéseket bevonni tanácskozásuk keretébe, melyek a földmivvelésre és mezőgazdaságra vonatkoznak s azzal szoros összefüggésben vannak oly módon, hogy a tanácskozmány nézetei, a praktikus eszközök megjelölésével s a tanácskozmány tagjainak véleményével hozassanak a legmagasabb tudomásra jóváhagyás végett.

2. A különleges szaktanácskozmány részére utasítás adandó, mily módon tárgyalassék minden kérdés, s miként bíraltassék el. Nézetkülönbség esetén kikérendők a felségnek utasításai.

II. Kikérendő a felségnek jóváhagyása arra nézve, hogy a kormányzóságokban és kerületekben, a szükséges adatok beszerezhetése végett, különös bizottságok legyenek alakíthatók, és pedig:

1. Azon kormányzóságokban, melyekben nemesi választások vannak és a tartományi szervezetekre vonatkozó törvény életbe van léptetve: *kormányzósági bizottság* a kormányzó elnökle mellett. E bizottság áll a kormányzósági és kerületi nemességi marsallból, a kormányzósági tartományi hivatal elnöke és tagjaiból, a kerületi tartományi hivatalok elnökeiből, a kamarai és állami birtokok igazgatóságának intézőjéből, illetve igazgatójából: a földmivvelésügyi meghatalmazottból, a gazdasági egyesületek elnökeiből s mindazon egyénekből, kiket e célból a kormányzó meghívni óhajt és kiket a szaktanácskozmány e célra kijelöl.

Ugyanezen kormányzóságokban *kerületi bizottságok* működnek a kerületi nemesi marsall elnökle alatt, a kerületi tartományi hivatalok elnökei és tagjaiból és azon egyénekből, kiknek részvételét a kerületi nemesi marsall szükségesnek látja.

2. Engedtetsek meg s hatalmazassék fel a tanácskozmány elnöke (a pénzügyminiszter), hogy a belügyi és földmivvelésügyi minis-

terrel egyetértőleg állapíthassa meg a *kormányzósági és kerületi* bizottságok szervezetét a birodalom azon részeiben, melyekben nemesi választások nincsenek s hol a tartományi szervezetekre vonatkozó törvény bevezetve nincs.

Miután a tanácskozmány ezen előterjesztései a legmagasabb jóváhagyást megnyerték, a II. szakasz 2. pontjának kivitelére nézve a pénzügy, belügy és földmivvelésügyi miniszterek közös megállapodással egy albizottságot küldtek ki, mely részletesen kidolgozta s meghatározta a *kormányzósági és kerületi* bizottságokat s az azokban résztvenni hivatottak névsorát.

A központi bizottság 14 osztályra osztott, melyek között az egyik különösen a kishitel kérdésével foglalkozik.

Az állandóan szervezett mezőgazdasági tanács szintén most tartotta tanácskozásait s öt ülésben tárgyalta le az eéje terjesztett javaslatokat a földmivvelésügyi miniszter elnökle alatt. Nevezetesebb határozatai a következők voltak:

1. A mezőgazdasági (ministeri) osztály előterjesztését mezőgazdasági külföldi tudósítók kiküldetése iránt, hosszas tanácskozás és vita után elfogadták.

A ministerium ugyanis kívánatosnak jelezte, hogy a külállamokban függetlenül a külügyi és pénzügyi ministerium képviselőitől s küldötteitől, mezőgazdasági kiküldöttek is legyenek, kiknek azonban nem szabad a mezőgazdasági termékek értékesítésénél érdekelve lenniök.

Egyelőre London, Páris, Königsberg, Genua és Bécsbe küldetnének ilyenek. Főfeladatukat képeznék: a mezőgazdasági termékek elhelyezésének módját kutatni, mikéntjét tanulmányozni, s erről a földmivvelésügyi ministeriumot, a tartományi hatóságokat és gazdasági egyesületeket értesíteni s tájékoztatni; az orosz termékek kereskedelménél előforduló félreértéseket, vagy vitákat s egyenetlenségeket kiegyenliteni; orosz kiviteli kereskedők felvilágosítást kérő leveleire s kérdéseire válaszolni, stb. stb.

Azon országokba, melyek Oroszországgal versenyeznek, időszakonként küldetnének tudósítók, kik az illető ország gazdasági helyzetét s viszonyait tanulmányozzák s az előhaladást evidenciában tartják. New York székhellyel egy állandó tudósító küldetnék ily célból.

A szaktanács egyes tagjai azon aggályukat fejezték ki, hogy bajosan lesznek erre alkalmas egyének találhatók; a többség azonban annál inkább elfogadta a javaslatot, mert nemcsak főfontosságú a mezőgazdákra nézve, hogy állandóan tájékozva legyenek a külföld viszonyai és konjunkturái felől, hanem mert sem a konzulok, sem a pénzügyminiszter kiküldöttei nem érvén rá a mezőgazdasági érdekekkel foglalkozni, azok gazdátlanul maradnak.

Ezenkívül kívánatosnak jelezték, hogy a konzuli jelentéseknek a mezőgazdasági dolgokra vonatkozó részei mentől szélesebb körökben hozassanak nyilvánosságra.

2. Elhatározatott, hogy a tanácsülések előre meghatározott időben fognak évenként (február hóban) tartatni s a kinevezések idejekorán megojtetni, hogy mindenki előkészülhessen javaslataival. Együttal tanácskoztak a gazdasági egyesületeknek bizonyos körök szerinti egyesítéséről, de ezen kérdésben függőben hagyták a határozatot.

3. A szarvasmarha törzskönyvek behozatalát kívánatosnak tartván, elfogadták.

4. Egyik főkérdést képezte, a szakadékok megakadályozása iránti eljárás módozatainak megállapítása, s az az elleni védekezés.

Az elnöklő földmivvelésügyi miniszter részletesen kifejtette ezen kérdés nagy horderejét s a szomorú következményeket, melyeket az erdőpusztítás okozott, s kitért egyúttal a mocsarak kérdésére is, mely szintén igen fontos,

amennyiben az utolsó évtizedekben egész vidékek váltak mocsarokká s hasznavehetetlenekké.

A kérelmek és javaslatok egész sora olvastatott fel, melyekben egy külön alap szervezése kéretik oly módon, hogy az állami földadó éveken át a helyi hatóságok és az érdekeltség rendelkezésére bocsáttassék, hogy szakértők közremunkálásával a sürgős védekezést megkezdhesék.

Beható tanácskozás után elhatározták, hogy ezen fontos kérdésnél a sürgős eljárás a fontos, s ezért elégségesnek nem tartanak az adókat sok helyen, miért is más alapon kell egy külön alapot létesíteni, talajjavítási kölcsönöket kieszközölni, a nagyobb munkálatokat az inségesek segélyezése címén elővenni, előre kidolgozandó terv és program szerint, s a kisebbeket mielőbb létesíteni buzdítás és példaadás végett.

5. A női szakoktatás kérdése hosszas vitát idézett fel, s végre abban állapodtak meg, hogy sürgős szükség a női gazdasági szakoktatás; mielőtt azonban a szükséges intézetek létesítettének, melyek nagyjában a fennállókkal egyforma tantervvel birjanak, felolvasások és vándortanfolyamok fognak létesíteni, illetve azok létesítése javaslatba hozatni.

Az inségre vonatkozólag, mely a birodalom tekintélyes részében lépett fel ijesztő mértékben, a belügyministerium hivatalos közvétele alapján jelenthetem, hogy az alábbi intézkedések tétettek meg.

Az általános inségi, segélyezési és élelmezési alaphól, mely a legmagasabb engedély folytán rendkívüli hitel igénybevételével egészített ki, február 15-ig (február 28) kiadott;

1. A pénzügyministeriumban szervezett ideiglenes bevásárló bizottság részére 23 $\frac{1}{2}$ millió pud gabonanemű bevásárlására 15 $\frac{1}{2}$ millió rubel;

2. a kormányzók rendelkezésére bocsáttott 6 $\frac{1}{2}$ millió pud gabona bevásárlása céljából 6.641,465 rubel;

3. az egyes kormányzóságokban való felosztáskor felmerült tengelyen való szállítás költségei, zsákok beszerzése, fekbér és biztosításra 1.657,958 rubel;

4. nyilvános munkálatok eszközzésére (vissza nem térítendő kölcsön) 746,657 rubel;

5. kamat nélküli kölcsönök városok és megyék (Landschaften) részére a marhák takarmányozására s közmunkákra 1.169,716 rubel;

6. személyzetszaporítás céljából egyes kormányzóságokban 68,914 rubel, és végre

7. a munkások utiköltségére, kik az inséges vidékekről a vasutépítésekhez stb. vitettek, 176,988 rubel, vagyis az összkiadás 25 961,698 rubelt tesz ki.

A terménykölcsön beszerzése csak kivételes esetekben eszközöltetik a helyszinén, hanem a pénzügyministerium által szereztetett be a gabona, mely legnagyobb részben még őszszel a hajózható folyókon (Voigá vidék) és a sibiriai vasuton szállított.

Az inséges munkák egész sorában a legfőbb helyet foglalja el a földmivvelésügyi miniszternek az őszszel megkezdett erdőmunkálata, mely körülbelül 40,000 munkást foglalkoztat s e célra 1 $\frac{1}{2}$ millió rubel folyosított.

Az egészségi állapot sok helyütt kedvezőtlen s az éhtifusz és skorbut pusztítanak; ily vidékeken különösen kiválik a vöröskereszt egylet működése.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

— A szőlőmivvelők figyelmébe ajánljuk a következő sorokat: Az uralkodó időjárás rendkívül kedvez a növényi betegeket okozó pónészek fejlődésének s köztük különösen a szőlő betegségeinek terjedését s elhatalmasodását segíti elő a tartós meleg és nagyon nedves időjárás.

A peronoszpóra és a fakórothadás (Coniothyrium) főleg az a két betegség, mely az idén nagyon kedvező feltételekre talál, hozzájuk

fog szegődni az idén is még a szürke rothadás, a Botrytis, készen arra, hogy elpusztítsa még azt is, a mit a másik két kárt tevő meghagyott. Nem lehetetlen azonban, hogy az ily meleg, nedves időjárás mellett még más betegségek is elhatalmasodnak, ezért mindig részen kell lennünk.

Kötelességünk erre figyelmeztetni a magyar szőlőmivelő közönséget s kötelességünk fölhívni arra is, hogy a szőlőket a legnagyobb gondnal permetezze és kénporozza.

Permetezzen pedig különösen eső után, mert akkor erednek csirázásnak a sporák, permetezzen rövid időközökben, habár gyengébb levelekkel is, hogy a fejlődő csirák fokozatosan elpusztíttassanak s a szőlő megbetegülése elkerülhető legyen.

Miután ily időjárás mellett, sajnos, kilátás van rá, hogy sokféle, esetleg ismeretlen betegség is felüti fejét, felhívjuk a magyar szőlőgazdákat, hogy minden, még oly jelentéktelenné látszó esetben is forduljanak azonnal s teljes bizalommal a M. kir. Központi Szőlészeti Kísérleti Allomáshoz és Ampelológiai Intézethez.

Az említett Intézet Budapesten az Attila-utca 10. szám alatt működik s teljesen díjtalanul és a legnagyobb készséggel ad felvilágosítást s ha a szükség megkívánja, kiküldöttével bárhol az ország területén díjtalanul megvizsgálhatja a betegségi tüneteket mutató szőlőket.

Megjegyezzük még, hogy a gyanus szőlőpróbákat legcélszerűbb nedves itatóspapirba takarni s értéknélküli mintaküldemény, vagy akár levélalakjában beküldeni.

+ **A megnyulósodott bort** következőképp ajánlatos kezelni: Az illető bort fejtsük le oly módon, hogy levegővel lehetőleg erősen keveredjék, tehát csapon át dézsába úgy, hogy a bor erős habzásba jöjjön, amit elősegíthetni azáltal, hogy a bort a dézsában vagy a kádban nyírfa seprőcskével erősen kavargatjuk. A fejtésnél keverjen a borhoz hektoliterenként 10—15 gramm tannint és a bort frissen kénezett hordóba öntse. Ezen hordóban azután a bort 3—4 hét múlva derítse meg gelatinnal, egy hektoliter borra 10 gramm gelatint számítva. A bár most 3—4 hétig maradjon nyugodtan, azután pedig a kitisztult és nyulóságát vesztett bort fejtsé át tiszta hordóba.

+ **A szőlő érésének előmozdítása.** A szőlő érését siettetjük, ha a tőke körül bizonyos távolságban 15—20 cm. mélyen néhány lyukat fúrunk, azokba érés előtt naponként meleg vizet öntünk, hogy a gyökereket környező föld felmelegedjék. Még tökéletesebb a hatás és a szőlő még inkább fejlődik, ha a meleg vízhez folyékony trágyát is keverünk s azzal öntjük tele a lyukakat.

+ **Bor, sör stb. hűtése nyáron.** Akinek pinczéje vagy jege nincs, az a bort, sört, vizet és a dinnyét stb. pinczehidegségüvé hűtheti be a következőképpen: Nyílt, szabad helyen, ahol a nap folyton éri, akkora gödröt assunk, hogy a behűtendő tárgyunk háromnegyed része épen beleérjen. Ha a gödörrel készen vagyunk, egy veder hideg vizet öntünk bele, a palaczkot, vagy a dinnyét pedig hideg vizes zsákdarabba göngyölítjük s úgy állítjuk a gödörbe. Azután az egészet hideg vizes zsákkal vagy ponyvával letakarjuk. Ha a felső takaró szárad, újra beáztatjuk. Az italunk, vagy a dinnyénk annál hidegebb lesz, minél melegebben süt a nap. Egy másik módja a hűtésnek az, hogy a telt palaczkot hideg vizes vászonba göngyölítjük s erős léghuzamba állítjuk. A hűlés titka a hűsugárzáson alapszik. Tessék megpróbálni!

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szervényre a hirdetés szövege is felhívható. A hirdetési megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Értesítés.** Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” és az „Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület” hivatalos helyiségei, az „Erdélyi Gazda”

szerkesztősége és kiadóhivatala, valamint az „E. G. E. Állandó Gazdasági Gépkiallitása” és annak irodája — f. évi szeptember hó 1-től kezdve Kolozsvárt *Petőfi-utca 7. sz.* alatt, a Bölöny-féle házban lesznek.

— **Az erdélyi részek gabonaszállítási kedvezménye** ügyében csütörtök délelőtt küldöttség járt *Láng Lajos* kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttségben, melyet *Jósika Gábor* báró, az *Erdélyi Gazdasági Egyesület* alelnöke vezetett, képviselve voltak a kolozsvári s marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarák, az Erdélyi Gazdasági Egylet s a marostordamegyei gazdasági egyesület a következőkkel: *Deési Zoltán* főispán, mint a Marostordavármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, *Sebess Dénes* dr. országgyűlési képviselő, *Gámán Zsigmond* (Kolozsvár) és *Sz. Szakáts Péter* (Marosvásárhely) kereskedelmi és iparkamarai titkárok, *Deutsch Adolf* (Gyulafehérvár), *Schwarcz Bernát* (Marosvásárhely) és *Tischler Mór* (Kolozsvár) kamarai tagok.

Jósika Gábor báró tolmácsolta a miniszter előtt a küldöttség kérelmét, kifejezést adván beszédében annak, hogy az erdélyi részek az ország értékesítési piacaitól a legtávolabbra esnek s így a legmagasabb szállítási díjak terhelik az ottani mezőgazdasági terményeket; ez a költséges szállítás az erdélyi termények árát az alföldiekével szemben olcsóbbá tevén, az érdekeltség rovátolás utján való *husz százalékos szállítási díjengedményt* kérelmez, hogy ezzel a távolsági viszonyokból származó s az egész országban páratlan magasságu fuvardíj részben kiegyenlítettessék s az erdélyrészi gazdaközönség és kereskedelem szintén valamivel jobban értékesíthesse terményeit. A küldöttség szónoka végül írásba foglalva is átnyújtotta a miniszternek a deputáció óhaját.

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter válaszában megnyugtatta a küldöttség tagjait, hogy e kérdés már is komoly tanulmányozás tárgya s az ügy a küldöttség kérelmének figyelembevételével a legközelebbi napokban elintéztést fog nyerni.

A küldöttség ezután gróf *Wickenburg Márk* dr. államtitkárnál tisztelgett, a ki szintén igen szívélyesen fogadta a deputációt s *Jósika Gábor* beszédére válaszolva, a maga részéről megígérte a támogatást.

— **A Gazdasági munkássegítő-pénztár és a mezei rendészet** *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter az ország összes törvényhatóságaihoz körrendeletet intézett, a melyben fölhívja a közönséget, ajánlja figyelmükbe a községeknek (rendezett tanácsu városoknak), hegyközségeknek és a mezőőrt tartó birtokosoknak, hogy azokat a mezőőrök, a kik már legalább két év óta vannak szolgálatban, a gazdasági munkás- és cselédsegítő-pénztárba első csoportbeli rendes tagokul, azokat pedig, a kik még nem töltöttek két esztendő a mezőőri, illetőleg hegyőri szolgálatban, második csoportbeli rendes tagokul, azokat végül, a kik életkoruk miatt a rendes tagok közé föl nem vehetők, rendkívüli tagokul irassák be. Az 1905. év végéig a mezőőrök ötven éves korukig, azontul csak harmincöt éves korukig léphetnek be a segítő-pénztár rendes tagjai közé.

— **Algyógyi tanító-tanfolyam.** A vallás- és földmivelésügyi miniszterek intézkedésére

julius 10-től augusztus 10-ig az algyógyi földmivelés iskolán 40, nagyobb részét erdélyrészi néptanító gyűjtetett egybe gazdasági kiképzés okából, a mi az augusztus 10-én megtartott vizsga tanúsága szerint ez évben is sikerült. *Darányi* miniszter rendeletére ugyane tanfolyamon akomlótermesztésből is nyertek gyakorlati tanítást *Cséser Lajos* szaktanártól. A tanfolyam oktatói *Gáspár József* igazgatón kívül *Vitályos György*, *Szenteh Dezső* és *Zoltán Ákos* gazdasági tanárok voltak.

— **Székelyföldi társaskirándulás.** A *Székelykongresszussal* kapcsolatban azt megelőzőleg társas-kirándulást rendeznek abból a célból, hogy a Székelyföld viszonyaival ismeretlen kongresszusi tagok beutazván a székely vármegyéket, közvetlen tapasztalatokat szerezhessenek. Három kirándulás van tervbe véve. Az első *Marosvásárhely* augusztus hó 22-én veszi kezdetét s miközben *Maros-Torda*, *Udvarhely* és *Csik* vármegye szomszédos vidékeit befutja, érinti *Szováta*, *Korond*, *Parajd*, *Börszék* fürdőket. A második utirány *Fiátfalváról* (*Udvarhelym.*) kiindulólág *Udvarhely- és Csik* megyét járja be és *Korond*, *Parajd*, *Homorod* fürdőhelyeken tartva pihenőt, az ország keleti határáig vezet. Végül a harmadik kirándulás *Sepsi-Szent-György* kezdőpontról *Háromszék* megyét ismerteti meg a résztvevőkkel és *Málnás*, *Bálványos*, *Kovácsna*, *Előpatak* fürdőknél pihenőt nyújtva, bemutatja a *torjai* híres kénes barlangot is.

— **Országos gazdakongresszus.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, karöltve a magyar gazdaszövetséggel, a pozsonyi kiállítás alkalmából gazdakongresszust rendez, amely e nemben hatodik lesz. E kongresszus célja: a közigazgatási élet aktuális kérdéseinek megvitatása, különös tekintettel az ország-részi kivándorlási kongresszusok határozataira. A kongresszust 1902. év szeptember hó 8, 9 és 10-ik napján tartják meg. A kongresszus rendező-bizottsága, a melynek elnöke *Zselénszki Róbert* gróf, előadója *Buday Barna*, már megállapította a napirendet. E szerint az első napon (szeptember 8-án) összes ülés lesz, a melynek tárgyai: 1. Megnyitás, szervezkedés. 2. Jelentés az ország-részi kivándorlási kongresszusok működéséről. 3. Szövetkezeti mozgalom és gazdaszervezkedés. A kongresszus azután 3 szakosztályra oszlik, másnap ezek tartanak parallel üléseket, a melyek kezdete délelőtt 9 és délután 3 óra. Az I. osztály a birtok politikai, adó- és hitelügyi osztály, ennek tárgyai: 1. Birtokszerzés- és birtokkonzerválás. 2. Gazdahitel szervezése. 3. Uzsoratorvénny reformja. 4. Adóreform. II. Az ipari és értékesítési osztály, ennek tárgyai: 1. Gabonakereskedelem és tőzsdereform. 2. Szövetkezeti értékesítés. 3. Mezőgazdasági (szesz és cukor) iparfejlesztése, III. Kivándorlási osztály, ennek tárgyai: 1. A kivándorlás szabályozása. 2. A bevándorlás szabályozása. 3. Közigazgatás. A kongresszus 3-ik napján lesz a záróülés. Itt bejelentik az osztályok határozati javaslatait s ezek fölött a kongresszus minden vita nélkül dönt, egyben határozatot hoznak a kongresszusi határozatok végrehajtása tárgyában. A kongresszus tagjai azok lehetnek, akik folyó évi augusztus 20-ig a kongresszusi irodánál jelentkeznek s a tagsági díjat (6 koronát) az O. M. G. E. pénztárába befizetik.

— **Országos gazdatiszti nagygyűlés.** A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete *Máday Izidor* egyesületi alelnök elnöklété alatt f. hó 6-án rendes választmányi ülésén megállapította a pozsonyi országos gazdatiszti nagygyűlés szeptember hó 13-án délelőtt 8 órakor tartatik meg Pozsonyban a ligeti arénában és több, a magyar gazdatiszti karra igen fontos kérdéssel fog foglalkozni. A nagygyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének helyzete és feladata az 1900-ik évi XVII. t. cz. életbelépése után. Előadó: *Bujanovits Sándor*, az

egyesület elnöke. 3. A mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézetének anyagi helyzete. Előadó: Kiss Lajos. 4. A vidéki gazdatiszti karnak szervezése. Előadó: *Christélyi Béla*. 5. Elnöki zárás. A választmány megalakította egyúttal a nagygyűlés tisztikarát s annak elnökévé *Máday Izidort*, főtitkárává *Jeszenszky Pált* választotta meg. A pozsonyi gazdatiszti nagygyűlésen az *Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület* is képviselve lesz s ez uton is fölhívja tagjai érdeklődését a nagygyűlésre.

— **Földmivelesési kísérletek.** Mint régebben hírdült, vidékünkön is végeztetett a magyar-óvári növény termelési orsz. kísérleti állomás kísérleteket mintegy 30 helyen 50-féleséggel: s az elért eredménnyel a tél folyamán fogunk megismerkedni. Ha gazdátársaink még ez évben *ösziekkel* óhajtanának természetési és fajta-kísérleteket végezni, úgy forduljanak a kolozsvári gazdasági vándortanárhoz (Kolozsvár, Hunyadi-tér 6 sz.) s ott jelentsék be milyen növényvel, vagy trágyával, hány holdon terveznek kísérletet.

— **Terméskilátások külföldön.** Az amerikai Egyesült Államok ideai terméskilátását a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez érkezett tudósítás szerint jelenleg a következőkre becsülik: Buza 227 millió hektoliter, a tavalyi becslés a múlt év hasonló időszakában 238 millió hektoliter volt, rozs 87 millió hektoliter, a tavalyi becslés a múlt év hasonló időszakában 8 millió hl. volt, árpa 272 millió hl., a tavalyi becslés a múlt év hasonló időszakában 25 hl. volt, zab 323 millió hl., a tavalyi becslés a múlt év hasonló időszakában 241 millió hl. volt, tengeri 836 millió hl., a tavalyi becslés a múlt év hasonló időszakában 644 millió hektoliter volt. A buzatermés kilátása tehát ma valamivel kisebb, mint tavaly, a többi gabonáé ellenben nagyobb. — A francia földmivelésügyi miniszteriumnak a vetések állásáról legutóbb közzétett jelentése alapján a Bull. d. H. Franciaország ez évi bízatermését 111,524.000 hektoliterre becsüli a tavalyi 1072 millió ellenében, a rozsét pedig 18,094.000 hektoliterre 219 millió ellenében. — Romániai termésjelentések szerint az ezidei termés a Romániában eddig elért termések legjobbjai közé sorolható. Különösen buza és más téli gabona úgy mennyiségre, mint a szemek szépségére és súlyára minden kívánalomnak megfelel. Még a tavaszi zab és árpavetés is, mely csak keveset ígért, a juniusi rendkívüli kedvező időjárás következtében jelentékenyen javult, úgy, hogy kielégítő termést nyújt. A kukorica, mely még körülbelül másfél hónappal ezelőtt az ország sok vidékén komoly adgodalmakra adott okot, várakozáson felül szépen áll.

— **Németország gyümölcsstermés-kilátásai.** Statisztikai tudósítások szerint Németországban az idén a gyümölcsstermés épenséggel nem kedvező. Alma kevés van, alig jobb a tavalyi termésnél, körte csekély. A máskülönben rendszeren termő bogyós gyümölcsök is az idén nem jól termettek, legalább nem oly gazdagon, mint az előző években. Az alma közepes, körte közepes, csaknem csekély, szilva gyenge, cseresznye gyenge, meggy közepes és gyenge, hasonlóan az őszibarack is, kajszinbarack gyenge. Egres, ribizke jó, itt-ott közepes, málna, szamóca, földieper jó, áfonya közepes, dió és mogyoró csekély. Ausztriában a kilátás általában és körtében közepes, szilva a közepesen alul áll.

— **Helyesbítés.** Az „E. G.” mult számában megemlékezett volt a segesvári komlótermelő tanfolyamról, melynek résztvevői augusztus hó 5-én az udvarhelymegyei Szent-Erzsébeten „a báró Kemény Béla örökösének” mintakomlótelepeit tekintették meg. — *Iz a helyesbítés:* s más elnevezés csak tollhibából eredhetett, mert az erdélyrészi gazdák s komlótermesztők előtt mindenkoron feledhetlen lesz néhai báró Kemény Béla emlékezete. — r — s.

— **Huskivitel.** A bajor mészárosok szö-

vetségs Würzburgban megtartott gyűlésén többek közt kimondta a következőket:

1. A határ elzárása magas állatvámokkal helytelen, mert a bajor állattenyésztés a fogyasztás szükségleteit sehogy sem bírja fedezni.

2. Az élősúly szerint való kereskedés kötelezővé tétele nem felel meg a célnak.

3. A határt, legalább időközönként, meg kellene nyitni a magyar sertésbevitel számára, mert sertéshusban nagy a hiány és a fogyasztók a sertéshus mostani árait nem bírják fizetni.

A gyűlés végül azt fogja kérni a bajor kormánytól, hogy a Magyarországból behozott sertések levágatására 3 nap helyett 5 napot engedjenek.

— **Román huskivitel Angolországba.** A román huskivitel már megint kísért! Annak a bizonyos angol vállalatnak a kormány Brailában és Constantzában állítólag egy-egy telket enged át gyárak és hűtő-kamarák részére, továbbá marhaszállításokat a vasuti állomások közelében. Egyben megadja neki a gyárpárról szóló törvényben foglalt kedvezményeket. A kormány kötelezi magát, hogy ezeket a kedvezményeket 15 éven belül nem adja meg más vállalatnak, a mely hasonló üzletet folytatna Angolországgal, vagy ennek gyarmataival. A vállalat viszont kötelezi magát, hogy szervezi a román huskivitelt Angolországba és évenként bizonyos minimumot szállít oda levágott marhákból. Ez a minimum öt-öt évenként emelkedik. — No majd meglátjuk mi lesz vele!

— **Egy buzamagból huszonhat kalász.** Mezőgazdasági szempontból csodaszámba menő eredményt ért el Kvatsák Nándor szerbeleméri jegyző egy elültetett buzaszemmel. Ebből a magból tudniillik huszonhat kalász nőtt ki, holott a legerősebb szem is legfeljebb 3-4 kalászt szokott hozni. Főltéve, hogy egy kalászból csak ötven buzaszem is volna, ez egy mag 1300-at termett.

— **A ceglédi tyuk Poroszországban.** Egy porosz-sziléziai evangélikus néptanító a következő dicsérő sorokat tette közzé egy boroszlói napilapban a ceglédi tyuk szaporaságáról és jó tulajdonságáról. 1894. tavaszán egy valódi magyar paraszt tyukot vásároltatott, a mely történetesen Ceglédre került ki. A tanító aztán statisztikát vezetett a ceglédi tyukról. 1894-ben (a mikor a tyuk körülbelül egy éves lehetett) 270 tojást tojt; 1895-ben 217-et; 1896-ban 200-at; 1897-ben 208-at; 1898-ban 20-at; 1899-ben 205-öt, 1900-ban 200-at; 1901. április 1-ig százötvenhatot, s így nem egészen 8 év alatt 1749 tojást. De ennek a tyuknak volt még annyi ideje, hogy 1895. és 1896-ban 30-30 tyuktojást, 1897-ben 30 tyuktojás mellé még 15 fogolytojást, 1898-ban 30 tyuk és 10 fácántojást, 1899-ben 30 tyuk és 20 fogolytojást, 1901-ben még 45 tyuktojást költhetett ki s az idén is még a saját maga tojta és költötte 40 drb. csirkével jár s kel az udvaron! Végül nagyon dicséri az illető a magyar tyuk szaporaságát és melegen ajánlja honfitársainak tenyésztési célra s azt mondja, hogy a magyar tyuk páratlanul áll a világon, mert a míg a német, orosz, francia stb tyuk már 4-5 év alatt terméketlen lesz, addig a magyar tyuk még 9-10 éves korában is tojik és költ! . . .

— **Németországban nagy a zsir- és szalonnahiány.** Németországban most nagy a zsir- és szalonnahiány, mert bár az árak magasak, az amerikai hozatal megcsökkent s bármint erőlködnek is az amerikaiak, Németország szükségletének kis részét sem képesek ellátni. Zsir és szalonna aránylag Ausztriából és Magyarországból is kevés jön most, pedig ugyancsak számítottak erre az importra. A német zsiraktárak teljesen üresek és minden érkező áru már előre el van adva. Határidőre szóló kötések sem a tőzsdén, sem magánosoknál nem jönnek létre. Németországban az a hír kel szárnyra, hogy rövid időn belül a zsir- és szalonna árak oly magasak lesznek, amíg nem emelkednek, de mégis áruhiány lesz, mert az amerikai

kukorica-ring fölbomlásával kapcsolatos zsir-hausse megcsappanását manővernek tartják.

— **Mikrosol fertőtlenítő szer gazdaságok részére.** Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által előállított Mikrosol épen gazdaságok köréből származó, kivétel nélkül kedvező ítéletek szerint, penész-, gombaképződések eltávolítására és megakadályozására rendkívül hathatósan bizonyult. Ismeretes tény, mily kártékony befolyást gyakorolnak ezen parazita képződmények különösen erjesztési üzemekben, mint tejgazdaságokban, szeszgyárakban, valamint pincéhelyiségekben, lakásokban, istállóknak stb. Mikrosol azáltal, hogy ezen képződményeket és a belőlük származó nedvességet és dohos levegőt eltávolítja, valóban kiváló szolgálatot tesz. A házi és fagombát sikeresen leküzdjük Mikrosollal és szakférfiak, mint Zalka kassai tanár egyhangulag elismerik, hogy Mikrosol az említett csiraképződés eltávolítására kitűnő antiszeptikus szer. Mikrosol könnyű alkalmazhatóság lehetővé teszi mindenkinek, hogy vele egy kísérletet megejtjen, miért is azt véljük, hogy Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosoknál ezen vegykészítményét olvasóinknak legjobban ajánlhatjuk. 889. II.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölesönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

Magyar Jelzalog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-OS és 4½%-OS Zaloglevélkölesönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 495 százalékkal,

nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 525 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os zaloglevélkölesönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 535 százalékkal és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 565% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az **Erdélyi Gazdasági Egylet** bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os zaloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

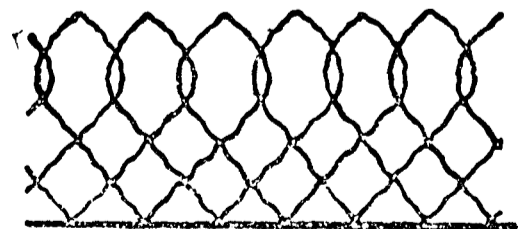
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonati és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világozási-magtar és cseszkamra adiakok rostelyzatát, **alványrosták**, szén, koks, kavics válogatásához; **szikrafogók** gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherrosták. **Backer-féle rosták** és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, **Kruppa-sodrony szegélyzetek**, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különféle mintákban, fákerebbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátrácz), sodrony-láb-törlők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Feladás szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Ségőszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely *Magyarország teljes kormányzati és anyagi önállóságáért lelkesül*. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetnek közvélemény akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert *éjjeli lap* lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg más lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését mult évi december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfit támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

(781.)

czimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiség felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület hirdetései:

Állást keresők:

1. Okleveles gazdatiszt 12 évi gyakorlati munkával, aki a gazdasági tüzem minden ágában, különösen pedig az állattenyésztésben kiválóan jártas, megfelelő kezelőtiszti állást keres.

2. 36 éves nőtlen, jelenleg 1000 holdas gazdaságot önállóan kezelő, az algyógyi földmives iskolát jeles sikerrel végzett gazdatiszt, akinek 6 évi gyakorlata van és a gazdaság minden ágában jártas, nősülési okból f. évi augusztus 1-ére megfelelő állást keres.

3. 12 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, alkalmas kezelőtiszti állást keres december 1-ére. Szükség esetén mindjárt betöltheti az állást.

4. Okleveles gazdatiszt, több évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal, huzamosabb idő óta önálló kezelő, gazdatiszti állást keres.

5. Nagyobb gazdaságban több éven át, mint önálló kezelő működött, okleveles gazdatiszt, önálló kezelőtiszti állást keres.

6. Vincellér iskolát végzett és több évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, megfelelő állást keres.

7. Állást keres több évi gyakorlattal bíró, 30 éves, református vallású nőtlen gazdatiszt, ki jelenleg is egy nagyobb uradalomban van, mint gazd. ispán alkalmazva. Állását önállóítás szempontjából hagyja oda. Jó bizonyítványokkal rendelkezik.

A fősorolt álláskeresőket illető megkeresésekre készségesen ad — előzetesen megszerzett tudakozódások alapján — jóvilágosítást, az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatala (Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 11.)

Betöltendő állás.

Egy erdélyi uradalomban szőlőkezelői állás üresedett meg. Pályázhatnak az állásra egyszerű, nős, vinczellér iskolát végzett egyének. Az évi javadalmas: 400 k. készpénz, 6 mm. ószi búza, 6 mm. rozs, 4 mm. szemes tengeri, 2 drb. tehén, legelő és teleltetés a ezek hozzá 1 éves korig, 2 (1200) öles hold

szántott tengeri föld, 10 m³. kemény hasábfá. — Kötelessége leendő azért az uradalmi 15 holdnyi szőlőterület szakszerű munkáltatására és vezetésére felügyelni s a gazdaságban az ellenőri teendőket végezni. Az állásra reflektálók sürgősen adják be ajánlatukat, eddigi működésük megjelölésével a titkári hivatalhoz.

Alkalmazást keresők

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Gróf Bánffy György ő nagyméltósága bonczhidai birtokán ménemesteri állás megüresedvén, arra szakképzett egyén keresetetik. Előnyben részesülne olyan, ki a cs és kir. vagy a m. kir. honvéd lovasságnál vagy valamely m. kir. állami ménesbirtokon altiszti minőségben szolgált és jó minősítéssel bír.

Ezen állásra pályázni kívánók forduljanak Vajna István uradalmi tiszttartóhoz Bonczhida, m. kir. posta- és táviráda hivatalhoz. (913.)

Különfélék.

Eladó birtok!

Székelyföld legszebb helyén, városok és vasút mellett, egy 150 holdas első osztályu birtok, úri lakással együtt eladó.

Bővebbet a kladóhivatal levéllal tudat. 915.

Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa. Kolozsvárt, — Jókai-utca 2. szám. — E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmulózó ízléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázni.

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségcsatát bérmentve küldetik. (464.)

B. Bak Lajos

Ó csász. és kir. Fensége Klótild főhercegnő udvari szálítója és az aranykoronás keresztbírtokosa

műbútor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt.

Alapított 1869-ben. (845.)

Schember G. és Fiai

cs. és kir. udvari hidmérleg és gépgyár BUDAPEST, Andrássy-út: 15.

Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegeket, valamint gazdasági és ipari célokra szolgáló tízedes és százados raktári mérlegeiket.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. (902)

Eladó

jutányos áron Gróf Kornis Szentbenedeki méneséből 8 drb. számfeletti kifestett anyakancza.

Értekezhetni helyben Tarsoly Zoltán urad. gazdatisztnél. (912.)

Kitűnő mezőségi ó-borok eladása Komlód-Oroszfáján.

Özv. Báro Bornemissza Andrásné, sz. Gróf Teleki Polixéna ő méltósága tulajdonát képező komlói gazdaságában a következő saját termésű speciális ó-borok eladók: Olasz-rizling 100 Hl. literje 50 kr. Kővér-rizling 50 Hl. literje 50 kr. Vörös oportó és carbenet 30 Hl. literje 60 kr. Traminer 10 Hl. literje 70 kr. mind tisztán és házilag kezelve, kitűnő zamatu, erős, úgyszólván gyógyborok; gyengék és vérszegényeknek kitűnő hatásuk 6 és 7 fok szesz tartalommal.

A pénz előleges beküldése után megrendeléseket kis mennyiségben is készségi teljesít a kezelőség, nagyobb mennyiség, vagy általános vásárnál az irt árak nem mérvadóak.

E tekintetben egyezkedhetni, vagy megrendeléseket eszközölhetni megbízott Engi Elek tiszttartónál Komlódon u. p. Nagy-Nyulas, vasúti állomás: Szt. Mihálytelke hova előleges értesítéssel bármikor fogatot küld a fenti megbízott a vevő után.

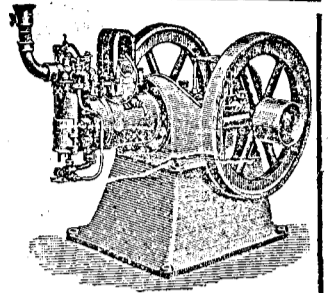
Ugyanott azonnal fölvetetik egy földmives iskolát vagy vinczellér iskolát végzett szorgalmas, erélyes, megbízható gyakornok, ellátás mellett fizetés nélkül. (914)

Eladó 2 drb.

Poland Kina tenyészkoça.

Czim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)

A gyakorlatban legjobban bevált benzinmotorok és lokomobilok (a viláhirű

BAECHTOLD és Tsa svájci (Steckborn-i) gyárából kaphatók: Molnár és Pintér technikai cégnél

BUDAPESTEN, Lipót-körút 7/a. Ismerőseinket és rendes vevőinket felkérjük ezen motoroknak működésben való megtekintésére. Érdeklődőknek további felvilágosítással szívesen és azonnal szolgálunk.

Versenyképes áraink szereléssel együtt, vevő állomására szállítva a következők, pl.:

Fekvő motor	10 HP.	5600 korona.
"	20 HP.	7200 "
"	40 HP.	11250 "
Lokomobil	3 HP.	3500 "
"	4 HP.	4200 "
"	6 HP.	5000 "

Ajánlja magát a cég a t. gazdaközönségnek minden a gazdaságban előforduló szükséglet fedezésére szolgáló anyagot, u. m.:

gépölaj, égőölaj, kocsikenőcs, gabnacsák, kazaltakaró, repce és cséplőponyvák, gép és eke alkatrészek, gépszijak stb. legolcsóbb árak, pontos és szolid kiszolgálás mellett szállítani. (864.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. 836 Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900. Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K.
Alapítványok	1268.080— K.
Tartalékok	111 053-60 "
Osszesen	1,779.133-60 K.
Első évi felesleg	90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzlet eredményben és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyerne.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készségi szolgál az igazgatóság.

Kovácsolt és öntött vascsövek

gáz-, víz- és gőz-vezetékhez, kútsövek, kazán és locomobil-forrcsövek, gőzfűtési és karimás csövek, mindennemű furócsövek, réz, öntöttvas és zománczozott árnk, felszerelések gáz, víz s gőzvezetékhez, szerszámok, vörösrézlemezok és árnk legolcsóbb árakon beszerezhetők

HASENÖRL EDÉ-nél BUDAPEST, VI., Teréz-körút 34.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Nagy képes Világtörténet

Képes diszmú a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB
JÓZSEF, GOLDZIER IGNÁC, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti:

(156)

MARCZALI HENRIK.

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műemlékkel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívüli díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is 240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára: 30 kr.

A füzetes kiadásban díszes bekötési táblák szállíttatnak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

- Füzetes kiadásban hetenkénti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárban.
- Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával;
 - kötetenként utánvételt bérmentve,
 - havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

A rendelések helyi könyvkereskedőkhöz vagy alóírt kiadókhöz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust vagy mutatófüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala:

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyujta a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyujtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója, barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat,

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek,

irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Clichéket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tiszta kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer's
Budapest
Kossuth-Lajos-utca 6. szám
Videó megrendelések is pontosan és
gyorsan elkészíttetnek

(780.)

1901. évi forgalom 26000 mázsa.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukciókra,

melyek idei második sorozata
folyó évi szeptember hó 24-én
veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárve-
részi vállalat Budapest, Dunaparti teherpá-
lyaudvar” címzett gyapjuküldemények a
M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvez-
ményben, valamint ingyen raktározásban
részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárve-rési vállalat (789.)
HELLER M. S TÁRSA
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

FISCHER PÉTER és Társa

cs. és kir. udvari szállítók

mű, és kötszer-gyárosok

BUDAPESTEN.

Raktár és gyár: IV. Kossuth Lajos-utca 6.

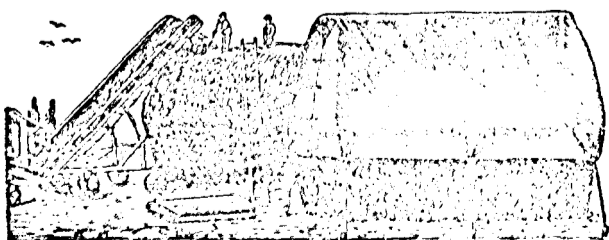
Ajánlják mindennemű állatorvosi mű-
és kötszerrel dúsan felszerelt raktárukat,
mely mindenféle újabb szerkezetű se-
bészi, szülészi, boncztoni, patkolástani és
más állatgyógyászati czélokra szükséges
eszközöket tartalmaz.

1902. évi árjegyzéket kívánatra küldünk.

Eszközök javítása és átalakítása
is elvállaltatik. (841.)

VIZMENTES PONYVÁK

KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatatlan minőségben
Repceponyvák,
Vitorla-vászon
ponyvák,
Kocsi-ponyvák.

— Alapított 1850. —

Cs. kir. szab. vízmen-
tes szövétgyár.

— 46 kitértetés. —

ELSINGER M. J. és FIAI Budapest,

V., Mária-Valeria-u. 10. szám.

Sürgönyezim: „Elsinger Budapest, Thonet-udvar“

(Thonet-udvar.)

Vizmentes Ponyvák

elismert kitértő minőség — □ metr. 1 k, 70 fillér és följebb,

Zsákok

Tarpaultu- varrással és varrás nélkül 68 fillér és följebb
Rovatkás- Sátrak, csököponyok, öltönyök.
Kender- kendertömölő, tüzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. —
Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és sziveskedjék hatá-
rozottan Elsinger gyártmányt kérni. (850.)